Meldpunt vreemdelingendetentie

0800-3388776 (gratis)

Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt

Meldpunt Vreemdelingendetentie verzamelt meldingen over de omstandigheden in vreemdelingendetentie.

Het doel is om zo meer zicht te krijgen op de detentie-omstandigheden en dit terug te koppelen naar de politiek en media. Daarnaast bieden we hulp bij de opvolging van klachten.

Hebt u een klacht? Bel dan naar **010-7470156**. Vanuit detentie kunt u gratis bellen naar **0800-3388776**.

Volg ons op:

Of bezoek onze website.

Nieuwsbrief December 2017

Onderwerpen

1. Meldingen bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie
2. Beklagzittingen
3. Nederlandse reactie op het rapport van de CPT
4. Brief aan de Griekse minister president
5. Country Catalogus for post-deportation risks
6. Uitspraak RSJ
7. Meerpersoons- vs. eenpersoonscellen
8. Zicht op uitzetting China
9. Nieuwe cijfers
10. Wakes
11. Kaarten schrijven

1. Meldingen bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie

Vanaf 1 november tot en met 28 december is er in totaal 107 keer gebeld vanuit detentie naar het Meldpunt. Dat is gemiddeld 2,7 telefoontjes per werkdag. Daarvan werd er 74 keer uit Rotterdam gebeld, 8 keer vanuit Zeist en 15 keer vanuit Schiphol. Dit laatste is opvallend omdat de laatste maanden het Meldpunt een stuk minder telefoontjes kreeg vanuit Schiphol dan vanuit Zeist. Het Meldpunt heeft meer bekendheid gekregen onder de gedetineerden in Schiphol. De overige 5 telefoontjes komen uit andere penitentiaire inrichtingen waar wij contact hebben gehad met vreemdelingen die, soms tijdelijk, overgeplaatst zijn. De onderwerpen waar het Meldpunt over gebeld wordt zijn zeer uitlopend. Zo is er 20 keer gebeld om informatie over de spreekkamer, 34 keer over de afhandeling van klachten die ingediend zijn bij de Commissie van Toezicht of de RSJ.

1. Meldingen bij het Meldpunt Vreemdelingendetentie

Opvallend is dat er verschillen zijn in het land van herkomst van de gedetineerden die bellen. In de maand oktober is er een enkele keer gebeld door iemand die afkomstig is vanuit de Dominicaanse Republiek terwijl het Meldpunt de afgelopen periode 13 keer gebeld is door gedetineerden met hun oorspronkelijke afkomst uit de Dominicaanse Republiek. Ook is er 13 keer gebeld door gedetineerden die oorspronkelijk afkomstig zijn uit Suriname, wat in de periode van oktober maar 4 keer was.

2. Beklagzittingen

Het Meldpunt helpt vreemdelingen die in detentie zitten bij het indienen van klachten bij de Commissie van Toezicht, wanneer dit voor de gedetineerde onduidelijk is. De gedetineerden weten vaak niet hoe de klachtenprocedure in zijn werk gaat en hebben vaak geen idee welke onderwerpen beklagwaardig zijn. Wanneer deze klacht is ingediend vindt er, als de Commissie van Toezicht dat nodig acht, een beklagzitting plaats waar de klacht wordt behandeld. Een medewerker van het Meldpunt staat op dat moment de gedetineerde bij in zijn beklagzitting, door als raadsman op te treden. Afgelopen maand hebben er weer verschillende beklagzittingen in de detentiecentra plaatsgevonden.

02-10-2017: Geboeid vervoer

Een man uit detentiecentrum Rotterdam belde met de melding dat hij geboeid vervoerd is naar het ziekenhuis en verder zijn er tijdens het consult met de dokter twee bewakers aanwezig geweest. Deze man heeft met behulp van het Meldpunt een klacht ingediend bij de Commissie van Toezicht. De klacht heeft geresulteerd in een beklagzitting waarin het Meldpunt de klager bijstond, klager zelf kon niet aanwezig zijn. De beklagcommissie oordeelde bij aanvang van de beklagzitting dat er bij het indienen van de klacht geen handtekening op de klacht stond. Dit zou betekenen dat de klacht niet aan de formele vereisten heeft voldaan. Hierop oordeelde de beklagcommissie dat de klacht niet ontvankelijk verklaart zal worden. Hoewel iedereen op de beklagzitting aanwezig was werd de klacht dus niet meer inhoudelijk beoordeelt.
Opvallend hierbij is dat in voorgaande klachten de beklagcommissie alvorens een beklagzitting om een handtekening van de klager vroeg.

02-10-2017: Eenpersoonscel

Vanuit detentiecentrum Rotterdam is het Meldpunt gebeld door een man die een eenpersoonscel wilt. Hij ervaart veel stress door het feit dat hij met iemand anders op een kamer zit en hij kan hierdoor niet goed slapen. Deze man heeft met ondersteuning van het Meldpunt een klacht ingediend bij de Commissie van Toezicht. Deze klacht is uiteindelijk op een beklagzitting behandeld, waarbij het Meldpunt klager bijstond. Tijdens de beklagzitting werd met behulp van een tolkentelefoon om verduidelijking gevraagd aan klager. Hierdoor heeft klager nogmaals zijn kant van het verhaal kunnen vertellen. Het verweer van de directeur van het detentiecentrum is dat de redenen die klager aangevoerd heeft om een eenpersoonscel aan te vragen geen directe redenen zijn voor een plaatsing naar een eenpersoonscel. De regels omtrent deze plaatsing in een eenpersoonscel zijn niet opgesteld door de directeur en dus ook niet gemakkelijk door hem aan te passen. Klager en het Meldpunt zijn nog in afwachting van een uitspraak.

28-09-2017: Transport

In de nieuwsbrief van september onder het item opvallende meldingen schreef het Meldpunt over een meneer waarvoor zij een klacht heeft ingediend. Deze man is tweemaal vervoerd naar de rechtbank. Dit vervoer duurde beide keren erg lang, in totaal 9,5 uur. Daarnaast zat meneer bij de rechtbank in een cel samen met andere gedetineerden en door het transport heeft hij tweemaal zijn recht op luchten gemist. Deze man heeft, met behulp van het Meldpunt, een klacht ingediend bij de Commissie van Toezicht waar vervolgens een beklagzitting over plaatsvond. Bij deze beklagzitting heeft het Meldpunt meneer bijgestaan. De uitspraak hiervan is inmiddels binnen en de Commissie van Toezicht stelt dat het vervoer zogenaamd ´rechtsgangvervoer´ betreft, welk valt onder een beslissing van de rechtbank. Dit geldt ook voor het verblijf van klager in een rechtbankcel. Er is daarom geen sprake van een beslissing van de directeur waardoor de Commissie van Toezicht dit gedeelte niet-ontvankelijk heeft verklaard. Omtrent het gemiste luchtmoment is de Commissie van Toezicht het erover eens dat meneer daar recht op heeft, wat zorgt voor een tegemoetkoming van €5,-.

Nederlandse reactie op het rapport van de CPT

De Nederlandse overheid heeft een reactie geschreven op het rapport van de European Committee for the Prevention of Torture (CPT). De CPT heeft een bezoek gebracht aan Nederland en daarbij de situatie van personen in verschillede gevangenisinstellingen beoordeeld. Dit rapport is niet gericht op enkel vreemdelingendetentie, maar wel op detentie in zijn algemeen.

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie is voorafgaand aan het bezoek van de CPT benaderd om toe te lichten tegen welke knelpunten wij aanlopen. Wij hebben daarvoor een lijst opgesteld om de CPT te informeren. In de nieuwsbrief van mei 2016 hebben wij daar eveneens over geschreven. In de nieuwsbrief van mei 2017 schreven wij vervolgens een uiteenzetting van het rapport wat de CPT heeft geschreven na afloop van hun bezoek.

Zo wordt er door de Nederlandse overheid aangevoerd dat gedetineerden in Nederland een opleiding of cursus kunnen volgen, waardoor zij in de toekomst meer kans hebben op een baan in de samenleving. Schrijnend is dat de vreemdelingen die in detentie zitten hier geen enkele mogelijkheid toe hebben en dus geen kans hebben om zich te ontwikkelen in het detentiecentrum. Zo kunnen ze geen cursussen volgen en kwalificaties behalen terwijl ze opgesloten zitten. Een aspect dat ook genoemd wordt in het rapport, en hiermee te maken heeft, is de toegang tot internet op de computers. Vermeld wordt dat in de toekomst in strafdetentie toegang is voor digitaal onderwijsmateriaal. Dit zal in de toekomst plaats gaan vinden in strafdetentie, maar zal dit voor vreemdelingen in bewaring ook opgaan? Belangrijk is dat zij zich ook kunnen ontwikkelen door middel van onderwijsmateriaal en dat dit, net als in strafdetentie, voor meerdere uren beschikbaar gesteld gaat worden. In het rapport komt het onderwerp isolatiecellen naar voren, volgens het rapport moet er een onderscheid gemaakt worden tussen medische opsluiting en een disciplinaire straf. Nederland reageert hierop dat zij het voornemen heeft om plaatsingen in isolatiecellen te verminderen, in dit verband is er een nieuw beleidskader ontwikkeld, getiteld ‘Isolatie in detentie’. In lijn met de aanbeveling van de CPT richt die nieuwe beleidskader zich ook op onderscheid tussen disciplinaire isolatie en afzondering om medische redenen. Wanneer de persoon om zijn mentale gezondheid opgesloten wordt, moet de cel aan deze persoon aangepast worden en moet er een passend hulpprogramma geboden worden aan deze persoon. Het Meldpunt heeft in haar brief met aanbevelingen aan de CPT geschreven dat het gebruik van isolatiecellen verminderd moet worden en dat het contact vanuit een isolatiecel tussen de vreemdelingen en hun advocaten verbeterd moet worden. Verder heeft het Meldpunt in haar aanbevelingen aan de CPT geschreven dat de medische dienst altijd aanwezig moet zijn wanneer een vreemdeling daar om vraagt. In de reactie van de overheid op het rapport van de CPT wordt gezegd dat de kwaliteit van de medische zorg gelijk moet zijn aan de medische zorg die de mensen buiten detentie krijgen. Het Meldpunt is een paar keer gebeld door vreemdelingen die in detentie zitten en niet goed behandeld worden voor hun symptomen, zo krijgen ze vaak geen goed onderzoek en worden ze pas laat doorgestuurd naar het ziekenhuis. De Nederlandse overheid heeft in haar reactie op het rapport van de CPT aangevoerd dat zij voortdurend ervoor zorg draagt dat gevangenen toegang hebben tot klachtprocedures en dat deze procedures steeds onderworpen worden aan verbetering. Daarbij zegt zij dat gebleken is dat het voeren van een gesprek met de gevangenen de klacht al voor een groot gedeelte kan oplossen. Op deze manier wordt er dus steeds meer gestreefd naar bemiddeling. Het Meldpunt heeft in haar aanbevelingen ook gepleit voor een duidelijkere gang naar de klachtprocedures.

Brief aan de Griekse minister president

Verschillende mensenrechten- en humanitaire NGO’s hebben op 23 oktober 2017 door middel van een brief hun bezorgdheid geuit jegens de verslechterende omstandigheden voor asielzoekers op de Griekse eilanden. De brief is gericht aan de minister president van Griekenland. Er wordt verzocht om asielzoekers onmiddellijk over te dragen naar het vasteland zodat zij toereikende en waardige bescherming, onderdak en toegang tot andere diensten kunnen krijgen. Sinds de EU-Turkije deal in werking is getreden, zijn de Griekse eilanden omgevormd tot detentieplaatsen waar onbepaalde opsluiting geldt. De organisaties die deze brief geschreven hebben vinden dat hier een einde aan moet komen om zo de rechten van de mensen te kunnen beschermen, zodat zij de goede zorg krijgen die ze nodig hebben. Lees hier meer over de brief die ze geschreven hebben aan de minister president.

Country Catalogus for post-deportation risks

Bij het deporteren van vreemdelingen naar het land van herkomst wordt er te weinig rekening gehouden met de mogelijke consequenties van een deportatie bij aankomst. Aangemoedigd door de druk om het aantal teruggekeerde vreemdelingen op te voeren, wordt er door overheden niet voldoende aandacht besteed aan de impact van de terugkeer op de vreemdeling.
Tegen welke obstakels loopt de vreemdeling op als hij terugkeert naar het land van herkomst? Denk hierbij aan de bejegening en argwaan door autoriteiten bij het opnieuw aanvragen van de identiteitspapieren. Ook de gevolgen van de deportatie van de vreemdeling en diens familieleden de eerstvolgende weken en maanden na terugkomst worden over het hoofd gezien. Waar lopen zij tegenaan na aankomst in hun land van herkomst?
Om inzicht te krijgen in de gevolgen van deportaties en om het debat aan te wakkeren voor het monitoren van deportaties na aankomst, is er een vernieuwde versie van de Country Catalogus for post-deportation risks geschreven.
De catalogus is erop gericht om de risico's die een deportatie met zich meebrengt voor de vluchteling in kaart te brengen.

De risico's zijn in 3 categorieën verdeeld: de inhumane en neerbuigende behandeling van de vreemdeling, onzekerheid en de afhankelijkheid van de plaatselijke autoriteiten en de economische en psychologische risico's.
In de catalogus zijn per land van herkomst de verschillende risico's en gevolgen van een terugkeer in kaart gebracht.

Uitspraak RSJ

Meneer K. heeft met behulp van het Meldpunt in maart een klacht ingediend bij de Commissie van Toezicht. Deze klacht ging over het feit dat post die aan hem gericht was, afkomstig van de medisch adviseur, open is gemaakt voor het meneer K. zelf bereikt had (zie ook onze nieuwsbrief van september item opvallende meldingen). Op de envelop stond vermeld dat het ging om medisch vertrouwelijke informatie. Aan de hand van deze ingediende klacht vond er een beklagzitting plaats waarbij het Meldpunt meneer K. vertegenwoordigde. De uitspraak van de Commissie van Toezicht was dat de klager niet-ontvankelijk is verklaard in zijn beklag. In de Penitentiaire Beginselenwet staat dat vertrouwelijke post niet door het detentiecentrum geopend mag worden. Meneer K. zat echter vast op artikel 6 van de Vreemdelingenwet, oftewel grensdetentie. Het Reglement Regime Grenslogies was daarom op hem van toepassing. In dit reglement wordt geen onderscheid gemaakt tussen afzenders van post, alle post mag in principe geopend worden. De Commissie van Toezicht heeft aan de hand daarvan geoordeeld dat er geen onderscheid wordt gemaakt in vertrouwelijke of niet vertrouwelijk post.

Na deze uitspraak is meneer K., met behulp van het Meldpunt, in hoger beroep gegaan bij de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming. Begin oktober hebben wij hier een uitspraak van ontvangen waarin klager weer niet-ontvankelijk verklaard is. De argumentatie hierbij is dat volgens het Reglement Regime Grenslogies niet de mogelijkheid geboden wordt voor meneer om tegen uitspraken van de beklagcommissie in beroep te gaan. Dit zou betekenen dat er na de uitspraak van de Commissie van Toezicht geen andere rechtsmiddelen meer openstaat voor vreemdelingen die vastzitten op grond van artikel 6 Vreemdelingenwet. Opvallend is dat meneer K. al eerder beroep heeft ingesteld, van één beroep heeft hij uitspraak gekregen. Dit beroep werd afgewezen maar niet om dezelfde reden als waardoor klager in bovengenoemd beroep niet-ontvankelijk werd verklaard.

Raad voor Strafrechtstoepassing
en Jeugdbescherming

Meerpersoons- vs. eenpersoonscellen

Het gevangeniswezen beschikt over in totaal 12.565 celplaatsen, deze plaatsen zijn verdeeld over 9.710 cellen. Op 24 oktober 2017 waren er in totaal 8.420 plaatsen in gebruik, dat is 67% van het totaal aantal plaatsen. 11% van deze 8.420 plaatsen worden als meerpersoonscellen gebruikt.
Dit houdt dus in dat, nu veel van de beschikbare celplaatsen gebruikt worden als eenpersoonscellen in plaats van meerpersoonscellen, er maar 89% van de 9710 cellen bezet zijn.
Dan rijst bij ons de vraag, wat is de reden dat er in eerste instantie gebruik gemaakt wordt van meerpersoonscellen in vreemdelingendetentie? Het komt niet door de capaciteit en het aantal beschikbare cellen. Bovengenoemde cijfers tonen aan dat deze volop beschikbaar zijn.
Dat er in vreemdelingendetentie gebruik wordt gemaakt van meerpersoonscellen als regel en een eenpersoonscellen als uitzondering is opmerkelijk; des te meer omdat het in strafdetentie andersom gebeurt.
Om in aanmerking te komen voor een eenpersoonscel in vreemdelingendetentie, moet dit verblijf noodzakelijk zijn. Dit kan zijn omdat de vreemdeling ziek is of psychologisch onderzoek schrijft voor dat dit een betere optie is.
Het bestuursrechterlijke karakter die het kabinet beoogd te geven aan vreemdelingendetentie komt hiermee in het geding. Het kan namelijk niet zo zijn dat men in strafdetentie er beter af is dan in vreemdelingendetentie. Bij het Meldpunt komen er regelmatig klachten binnen van mensen die niet overweg kunnen met hun celgenoot. Een verstoord contact met de celgenoot leidt vaak tot stress; omdat men nergens een plek heeft om zich in alle rust te kunnen terugtrekken.
Wij hopen ook dat het nieuwe kabinet hiermee rekening zal houden in het nieuwe wetsvoorstel. Het Meldpunt heeft een brief naar de Tweede Kamer ingestuurd met aanbevelingen voor de nieuwe wetsvoorstel. Hier staan een aantal punten in vermeld, waaronder het gebruik van eenpersoonscellen en de mate waarin deze tot een verbetering van de omstandigheden in vreemdelingendetentie kan leiden.

Zicht op uitzetting China

Sinds 2015 wordt er vanuit gegaan dat China niet meewerkt aan uitzettingen. Tot aan die tijd zijn er personen naar China teruggekeerd met gebruikmaking van een EU-staat. Van belang hierbij was dat deze personen beschikten over een origineel identiteitsdocument dan wel een kopie daarvan.
In de periode tussen 1 januari 2010 en juni 2012 zijn er circa 445 laissez passer (lp)-aanvragen ingediend bij de Chinese autoriteiten. In 2010 zijn er 17 lp´s verstrekt, in 2011 zijn er 2 lp´s verstrekt en in 2012 is er geen enkele lp verstrekt; ook niet aan de vreemdelingen die beschikten over een kopie van hun paspoort dan wel een kopie van hun huwelijksakte. Daarna, vanaf juni 2012, staat het vast de dat Chinese autoriteiten niet langer instemmen met de uitzetting van een vreemdeling met gebruikmaking van een EU-staat.

Vanaf 2013 wordt er door Amnesty International en Vreemdelingenwerk gepleit voor een stop met uitzettingen naar China. In een door hen gepubliceerd rapport pleiten ze voor de veiligheid bij terugkeer naar China, waarbij vooral de veiligheid van de Oeigoeren gewaarborgd dient te worden. De Oeigoeren zijn een Turks volk uit de Chinese autonome regio Sinkiang. Oeigoeren die teruggestuurd worden naar China, van wie het vermoeden bestaat dat ze asiel hebben aangevraagd, worden bijna altijd gevangen genomen voor ondervragingen en lopen grote risico´s slachtoffer te worden van ernstige mensenrechtenschendingen.
De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in haar uitspraak van 13 april 2015 vastgesteld dat uitzetting naar China binnen een redelijke termijn is komen te ontbreken.
Ter zitting kon er geen helderheid verschaft worden over de termijn waarbinnen een verandering in de houding van de Chinese autoriteiten valt te verwachten. Op 23 oktober 2017 tot en met 3 november 2017 was er een delegatie uit China op bezoek in Nederland om een identificatiemissie uit te voeren. Het bezoek van deze delegatie is gericht op het verkrijgen van laissez passer voor ongedocumenteerde vreemdelingen uit China. Een Chinese vrouw in vreemdelingendetentie zal aan de delegatie worden gepresenteerd. Indien het bezoek van de delegatie geen succes heeft dient ze vrijgelaten te worden. Dit oordeelde de rechtbank op 23 oktober jongstleden.
Inmiddels is de Chinese delegatie geweest en staat er het volgende op de site van de Dienst Terugkeer en Verkeer: Terugkeer naar China kan met een geldig paspoort of een laissez passer. Voor zover staat er niks over mogelijke afspraken die er zijn gemaakt over de afgifte van een laissez passer door de Chinese autoriteiten.

Hier kan je nergens heen als je problemen hebt. – A. 57 jaar, DCR

Bezettingscijfers

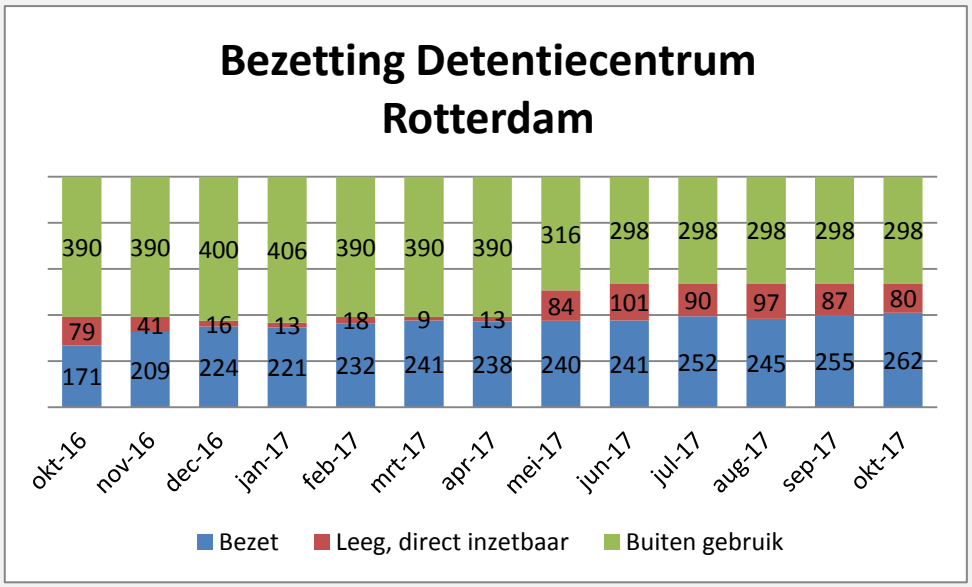

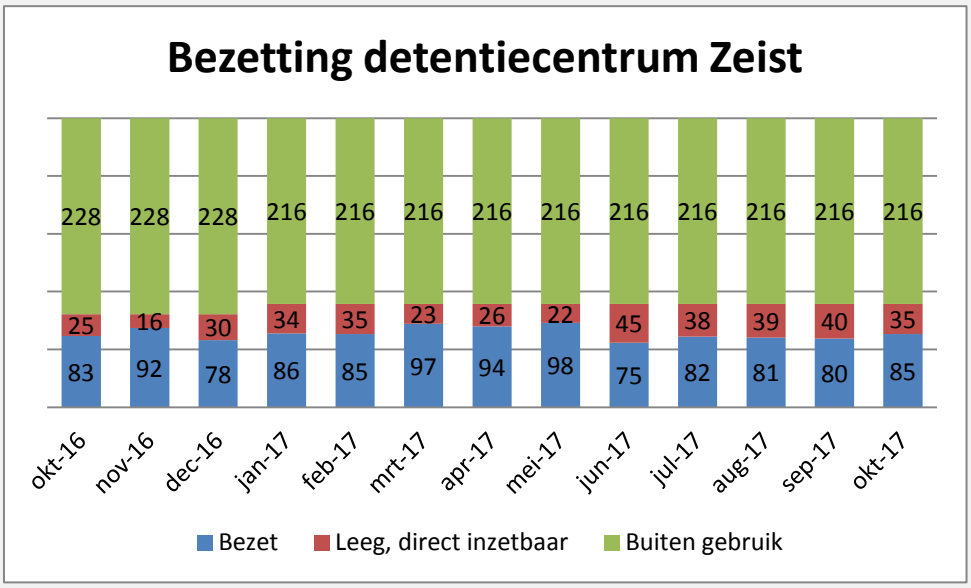

Met betrekking tot de bezettingscijfers in het detentiecentrum van Rotterdam blijft dit aantal sinds augustus 2017 toenemen. In vergelijking met begin dit jaar is er een toename van ruim 40 vreemdelingen in detentie. In het detentiecentrum van Zeist is er sinds juni 2017 ook een toename te zien.

Elke dag is hier hetzelfde, ik word er gek van. – R. 36 jaar, DCR

Instroomcijfers

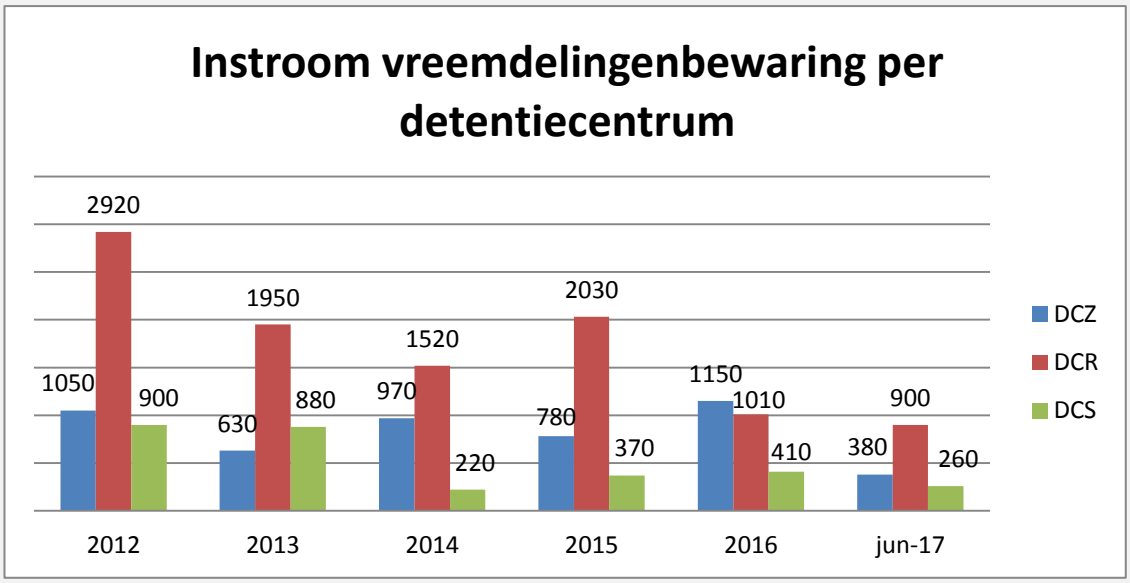

Met betrekking tot de instroom binnen vreemdelingenbewaring zien we dat de meeste instroom plaatsvindt in het detentiecentrum van Rotterdam. In 2012 waren dit 2920 vreemdelingen, 54%[1] van het totaal aantal ingestroomde vreemdelingen. Uit de tabel blijkt dat in de eerste helft van 2017 in het detentiecentrum van Rotterdam al meer dan de helft is ingestroomd dan het totaal van 2016. De verwachting is dan ook dat de instroom in het detentiecentrum van Rotterdam dit jaar hoger zal uitvallen dan in 2016. In 2014 was de instroom in het detentiecentrum van Schiphol opvallend laag. Waarom dit was is niet bekend. De gemiddelde bezetting in 2017 in het detentiecentrum van Rotterdam lag tussen de 221 en 241 personen. In het detentiecentrum van Zeist werd de hoogste bezetting in mei 2017 gemeten, namelijk 98 personen.

Het Meldpunt heeft bedankkaartjes ontvangen van vreemdelingen in detentie.

11. Wakes

Bij wakes wordt er 'gewaakt' over de vreemdelingen in detentie. Er wordt stilgestaan bij deze mensen die zonder papieren achter slot en grendel zitten. Tijdens wakes kunt u laten weten dat u het niet eens bent met het huidige regime en kunt u uw stem laten horen.

Wilt u meer te weten komen, of wilt u zelf een keer een wake bijwonen? U kunt dan samen met vrijwilligers en organisaties de detentiecentra bezoeken tijdens de komende wakes:

Detentiecentrum Rotterdam
Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake vanuit Stichting Mara plaats om 16:00 – 17:00 uur bij het detentiecentrum in Rotterdam. Voor meer informatie: klik hier.

Detentiecentrum Zeist
Elke eerste zondag van de maand vindt er een wake vanuit de Raad van Kerken plaats bij het detentiecentrum in Zeist om 16.30 uur. Voor meer informatie: klik hier.

Detentiecentrum Schiphol
Elke tweede zondag van de maand vindt er een wake vanuit het Jeannette Noëlhuis plaats van 14:00 – 15:30 uur bij het detentiecentrum in Schiphol. Voor meer informatie: klik hier.

12. Kaarten schrijven

Denkt u wel eens aan de mensen die in vreemdelingendetentie zitten? Draagt u hen een warm hart toe? Schrijf hen dan een kaartje!

De mensen waar wij mee in contact zijn, zijn heel dankbaar wanneer zij een leuk kaartje ontvangen met een kleine tekst erop. Het feit dat er even aan hen gedacht wordt betekend veel voor hen.

Gelieve de kaartjes in het Nederlands te schrijven.

U hoeft uw kaart niet aan iemand persoonlijk te richten. U kunt ze naar ons sturen en vervolgens sturen wij ze voor u door. U kunt uw kaarten naar het volgende adres sturen:

Stichting LOS
TAV Meldpunt Vreemdelingendetentie
Hang 16
3011 GG Rotterdam

Het Meldpunt heeft een nieuwjaarskaart ontvangen van een vreemdeling die recent is vrijgelaten uit detentie.

Het Meldpunt Vreemdelingendetentie is onderdeel van Stichting LOS en wordt mede mogelijk gemaakt door: Dokters van de Wereld, Emmaus Haarzuilens, Kerk in Actie, Maria Stroot Fonds, Stichting het R.C. Maagdenhuis en Haella Stichting